

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheista ”Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle – Sisämarkkinoiden hallinnoinnin parantaminen hallinnollisen yhteistyön laajentamisen avulla – Sisämarkkinoiden tietojenvaihtojärjestelmän (IMI) laajentamista ja kehittämistä koskeva strategia”

KOM(2011) 75 lopullinen

ja ”Ehdotus – Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset hallinnollisesta yhteistyöstä sisämarkkinoiden tietojenvaihtojärjestelmässä (IMI-asetus)”

KOM(2011) 522 lopullinen – 2011/0226 COD

(2012/C 43/04)

Esittelijä: **Bernardo HERNÁNDEZ BATALLER**

Euroopan komissio päätti 21. helmikuuta 2011 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 304 artiklan nojalla pyytää Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon aiheesta

Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle – Sisämarkkinoiden hallinnoinnin parantaminen hallinnollisen yhteistyön laajentamisen avulla – Sisämarkkinoiden tietojenvaihtojärjestelmän (IMI) laajentamista ja kehittämistä koskeva strategia

KOM(2011) 75 lopullinen.

Neuvosto päätti 14. syyskuuta 2011 ja Euroopan parlamentti 13. syyskuuta 2011 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 114 artiklan nojalla pyytää Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon aiheesta

Ehdotus – Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset hallinnollisesta yhteistyöstä sisämarkkinoiden tietojenvaihtojärjestelmässä (IMI-asetus)

KOM(2011) 522 lopullinen – 2011/0226 COD.

Asian valmistelusta vastannut ”yhtenäismarkkinat, tuotanto ja kulutus” -erityisjaosto antoi lausuntonsa 10. marraskuuta 2011.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 7.–8. joulukuuta 2011 pitämässään 476. täysistunnossa (joulukuun 7. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon. Äänestyksessä annettiin 172 ääntä puolesta 2:n pidättyessä äänestämästä.

1. Päätelmät ja suositukset

1.1 Komitea suhtautuu myönteisesti komission aikomukseen parantaa sisämarkkinoiden hallinnointia lisäämällä hallinnollista yhteistyötä, laajentamalla ja kehittämällä sisämarkkinoiden tietojenvaihtojärjestelmää (IMI) sekä luomalla varsinainen viranomaisten henkilökohtaiseen yhteydenpitoon pohjautuva verkko-yhteisö.

1.2 ETSK suhtautuu myönteisesti siihen, että ehdotetulla asetuksella pyritään yhtäältä ottamaan käyttöön säännöt, joita sovelletaan IMI:n käyttöön hallinnolliseen yhteistyöhön liittyvissä tarkoituksissa ja jotka kattavat muun muassa IMI:n eri käyttäjien aseman, tietojenvaihdon, ilmoitusmenettelyt, hälytysjärjestelmät sekä keskinäistä avunantoa koskevat järjestelyt.

1.3 Toisaalta komitea pitää myönteisenä sitä, että luodaan yksityisyyden suojamekanismeja, joissa otetaan huomioon vaihdettavien tietojen luonne ja jotka kattavat muun muassa vaihdettavien tietojen säilyttämiselle asetetut määräajat sekä ilmoitus- ja oikaisuoikeuden.

1.4 Näiden perusluonteisten oikeuspuitteiden vuoksi on suotavaa, että 5 artiklassa määritellään myös käsite ”IMI-tiedot”, joita ovat IMI-järjestelmän avulla vaihdettavat, sisämarkkinoilla harjoitettavaa taloudellista toimintaa ja ammattia koskevat luonteeltaan taloudelliset-ammattilliset tiedot. Näistä tiedoista säädetään direktiiveissä, joiden tarkoittamaa jäsenvaltioiden viranomaisten välistä hallinnollista yhteistyötä IMI palvelee.

1.5 ETSK katsoo, että IMI voi olla ratkaisevassa asemassa muutettaessa sisämarkkinoilla harjoitettavaa hallinnollista yhteistyötä ja mukautettaessa sitä vastaamaan kansalaisten, yritysten ja kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden tarpeita ja odotuksia sekä roolia, joka viimeksi mainituilla järjestöillä saattaa olla vastaisuudessa järjestelmän kehittämisessä ja toiminnassa.

1.6 Komitea suosittaa, että järjestelmää kehitettäessä eriytetäisiin objektiiviset tiedot, jotka koskevat taloudellisen toiminnan tai ammatin harjoittamisen edellytyksiä eri jäsenvaltioissa, jotta nämä tiedot olisivat kansalaisten ja yritysten saatavilla.

1.7 ETSK katsoo, että IML:n puitteissa täytäntöön pantavissa direktiiveissä tarkoitettu hallinnollinen yhteistyö edellyttää perusluonteisesti muun muassa, että viranomaisten keskinäisessä tietojenvaihdossa noudatetaan ehdottomasti eurooppalaista oikeudellista tietosuojakehystä. Komitea ei kuitenkaan missään tapauksessa hyväksy sitä, että vaihdettavia tietoja voidaan lisäksi käsitellä ehdotetun asetuksen mukaisesti. Komitea vastustaa tätä kahdesta syystä: Ensinnäkin siksi, että direktiiveissä, joita IML:n puitteissa pannaan täytäntöön, ei säädetä lainkaan tarpeesta käsitellä tietoja niiden tarkoittamassa hallinnollisessa yhteistyössä. Ja toiseksi siksi, että komitea ei missään tapauksessa pidä komission ilmoittamia IML-järjestelmän toiminnan valvontaa ja seurantaa koskevia käytännön tarpeita riittävinä perusteina laajentaa vaihdettaviin henkilötietoihin liittyviä toimintoja näin merkittävästi kattamaan sellaisten itsenäisten tiedostojen luominen, jotka on erotettu muista tiedoista käsittelyn avulla.

1.8 Järjestelmässä, siihen osallistuvien tahojen määrässä ja tietovirrassa tapahtuneen kehityksen huomioon ottaen ETSK suosittaa, että "valtakunnan rajat ylittäviä" erimielisyyksiä varten säädettäisiin perusluonteisesta riitojenkäsittelymenettelystä. Menettely auttaisi karkeasti hahmoteltunakin selkiyttämään mahdollisia vastuita järjestelmän toiminnassa tapahtuvista häiriöistä tai sen huonosta hallinnoinnista, mikä puolestaan lisäisi kansalaisten oikeusvarmuutta.

2. Taustaa

2.1 Sisämarkkinoiden tietojenvaihtojärjestelmä on internetin kautta käytettävä ohjelmasuovellus, jonka Euroopan komissio on kehittänyt yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa (ja jota sovelletaan Euroopan talousalueeseen) avustaakseen jäsenvaltioita unionin säädöksissä säädettyjen tietojenvaihtovaatimusten käytännön täytäntöönpanossa siten, että jäsenvaltioiden käyttöön asetetaan keskitetty yhteydenpitojärjestelmä, joka helpottaa tietojenvaihtoa ja keskinäistä avunantoa rajojen yli.

2.2 Järjestelmä perustettiin alun alkaen "yhteisen edun mukaiseksi hankkeeksi". Se on suunniteltu joustavaksi ja hajautetuksi rakenteeksi, joka kykenee helposti mukautumaan sisämarkkinoiden eri toimintaympäristöihin ja johon sisältyy määräyksiä hallinnollisesta yhteistyöstä.

2.3 IMI-järjestelmän peruseriaatteet ovat

- a) uudelleenkäytettävyys
- b) organisatorinen joustavuus
- c) sopimukseen perustuvat yksinkertaiset menettelyt
- d) monikielisyys
- e) helpokäyttöisyys
- f) tietosuoja
- g) käyttäjien välttyminen tietotekniikkakustannuksilta.

2.4 Järjestelmää käytetään nykyisin hallinnollisiin yhteistyötarkoituksiin ammattipätevyyden tunnustamisesta annetun direktiivin ⁽¹⁾ ja palveludirektiivin ⁽²⁾ puitteissa. Sitä aiotaan myös käyttää kokeilunomaisesti pantaessa täytäntöön työntekijöiden lähettämisestä annettua direktiiviä ⁽³⁾.

2.5 IMI-järjestelmää eivät nykyisin voi käyttää kuluttajat eivätkä yritykset. Väline on tarkoitettu yksinomaan toimivaltaisten viranomaisten käyttöön järjestelmän kattamilla erityisaloilla.

2.6 ETSK on jo ottanut kantaa ⁽⁴⁾ komission tiedonantoon "Sisämarkkinoiden etujen hyödyntäminen tiiviimmän hallinnollisen yhteistyön avulla" ⁽⁵⁾. Komitea antoi tukensa sisämarkkinoille luotavalle nykyistä hajautetummalle ja verkottuneelle rajatylittävälle hallinnolliselle yhteistyölle, johon sisältyy sisämarkkinoiden tietojenvaihtojärjestelmä.

3. Komission tiedonanto

3.1 Komissio katsoo, että sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan varmistamiseksi jäsenvaltioiden hallintoviranomaisten on tehtävä tiivistä yhteistyötä antamalla toisilleen keskinäistä apua ja vaihtamalla tietoja.

3.2 Antamassaan tiedonannossa "Sisämarkkinoiden toimien pidentäminen" ⁽⁶⁾ komissio esitti 50 ehdotusta, joista yksi oli eurooppalaisten viranomaisten henkilökohtaiseen yhteydenpitoon pohjautuvan verkkoyhteisön luominen siten, että laaditaan monikieliseen tietojenvaihtojärjestelmään perustuvan IMI:n laajentamiseen tähtäävä strategia.

3.3 IMI on joustava sen suhteen, millaisen organisaatorakenteen kukin jäsenvaltio sille valitsee. IMI-verkoston hajautetun rakenteen vuoksi kunkin osallistuvan maan on nimettävä kansallinen IMI-koordinaattori (NIMIC), joka huolehtii IMI-hankkeen yleisestä koordinoinnista.

3.4 IMI:n tarjoamat mahdollisuudet perustuvat siihen, että

- siihen voidaan liittää uusia aloja
- sille voidaan kehittää uusia toimintoja
- se voidaan yhdistää muihin tietotekniikkajärjestelmiin
- sen olemassa olevia toimintoja voidaan käyttää uusiin tarkoituksiin.

⁽¹⁾ Direktiivi 2005/36/EY, EUVL L 255, 30.9.2005, s. 22.

⁽²⁾ Direktiivi 2006/123/EY, EUVL L 376, 27.12.2006, s. 36.

⁽³⁾ Direktiivi 96/71/EY.

⁽⁴⁾ ETSK:n lausunto, EUVL C 128, 18.5.2010, s. 103.

⁽⁵⁾ KOM(2008) 703 lopullinen.

⁽⁶⁾ KOM(2010) 608 lopullinen.

3.5 Jos tietyllä lainsäädäntöalalla ei ole hallinnollista yhteistyötä tukevaa tietojenvaihtojärjestelmää, sen sijaan että kehitettäisiin uusi järjestelmä, IMI:n uudelleenkäytöstä saadaan seuraavat edut:

- a) parempi kustannustehokkuus
- b) helpokäyttöisyys
- c) nopeammat ja ennakoitavammat ratkaisut
- d) turvallisuus
- e) matalampi kynnys pilottihankkeiden toteuttamiseen.

3.5.1 IMI-järjestelmään voidaan liittää rajaton määrä uusia aloja, mutta sen laajentamista rajoittavat organisatoriset esteet, sillä laajentaminen on suunniteltava etukäteen ja samalla on huolehdittava järjestelmän konseptuaalisesta johdonmukaisuudesta siten, että

- uusi käyttäjäryhmä on yhteydessä tai osittain päällekkäinen olemassa olevien käyttäjäryhmien kanssa
- etusijalle asetetaan sellaisten alojen lisääminen, joilla voidaan käyttää olemassa olevia toimintoja
- jos uuden lainsäädäntöalan lisääminen edellyttää uusien toimintojen kehittämistä, tämä on toteutettava yleisellä tasolla, jotta uusi moduuli voidaan mukauttaa helposti muiden käyttäjäryhmien tarpeisiin
- kustannuksia on voitava perustella lisäarvolla, joka on odotettavissa IMI:n käytöstä uusissa tai olemassa olevissa käyttäjäryhmissä, sekä kansalaisten ja yritysten saamilla eduilla
- uudet alat ja toiminnot tai linkit muihin välineisiin eivät saa vaikeuttaa järjestelmän käyttöä.

3.6 IMI noudattaa sisänrakennetun yksityisyyden suojan periaatetta, jonka mukaan tietosuojaa koskevien periaatteiden noudattaminen sisältyy järjestelmään alusta pitäen. Se pitäytyy tiukasti myös käyttötarkoituksen rajoittamista ja käyttöoikeuksien valvontaa koskeissa periaateissa.

3.7 IMI-järjestelmästä aiheutuvat menot liittyvät järjestelmän kehittämiseen ja parantamiseen, IMI:n ylläpitoon komission tietokeskuksessa, huoltoon, järjestelmähallintoon, toisen vaiheen tukeen, koulutukseen, yhteydenpitoon ja tiedotukseen.

3.8 IMI:n laajentaminen uusille aloille, uusien toimintojen lisääminen siihen tai sen linkitys muihin välineisiin eivät komission mukaan saisi muuttaa järjestelmää käyttäjien kannalta monimutkaisemmaksi. Hallinnollista yhteistyötä koskevien vaatimusten on syytä olla riittävän selkeitä ja käytännönläheisiä. Lisäksi olisi arvioitava prosessia tukevan tietotekniikkavälineen tarpeellisuutta.

3.9 Komissio katsoo, että on olennaista, että järjestelmän hallintorakenne on avoin ja tehokas ja että kaikki siihen osallistuvat tahot ymmärtävät menettelyt ja foorumit, joita käytetään sovittaessa hankkeeseen liittyvistä näkökohdista. Niinpä komissio on huomionnut seuraavat seikat: järjestelmän päivittäinen hallinnointi, strategiset päätökset, asiantuntijoilta saatavat neuvot ja ohjeet sekä järjestelmän hallintorakenteen kehittäminen.

3.10 Lisäksi pyritään varmistamaan järjestelmän korkea suorituskky ja korkea turvallisuustaso. Samalla kun IMI:n käyttäjä- ja tietomäärä kasvavat, on olennaista varmistaa, että järjestelmän suorituskky pysyy tyydyttävänä. Turvallisuuskohdista mainittakoon, että IMI tallentaa ja käsittelee henkilötietoja ja muita tietoja, joita ei ole tarkoitettu yleiseen levitykseen.

4. Yleishuomioita komission tiedonannosta

4.1 ETSK kannattaa lähestymistapaa, jonka komissio on omaksunut sisämarkkinoiden tietojenvaihtojärjestelmän (IMI) laajentamista ja kehittämistä koskevaan strategiaan hallinnollisen yhteistyön tiivistämiseksi.

4.1.1 Sisämarkkinoilla toteutettavan nykyistä johdonmukaisemman hallinnollisen yhteistyön lähtökohdaksi on otettava vähintäänkin perusoikeuskirja ja etenkin periaatteet, jotka koskevat hyvää hallintoa, asiakirjojen saatavuutta ja tietosuojaa, sekä tuomioistuimen oikeuskäytännössä tunnustetut oikeuden yhteiset perusperiaatteet.

4.1.2 ETSK palauttaa joka tapauksessa mieliin, että varotoimenpiteet ja henkilötietojen suoja ovat eritasoisia riippuen siitä, onko kyse tiedoista, jotka koskevat liikkeenharjoittajia tai elinkeinonharjoittajia taloudellisten toimijoiden ominaisuudessa.

4.1.3 IMI:n myötä poistuu tosin joukko epävarmuustekijöitä, mutta siitä hyötyvät vain viranomaiset, eivät pk-yritykset eivätkä muut yhteiskuntaelämän toimijat. Hyödyt olisi ulotettava kattamaan myös viimeksi mainitut tahot, kuten Euroopan parlamentti on todennut 6. huhtikuuta 2001 antamassaan päätöslauselmassa.

4.2 Varsinaisen ja erityisen sääntelyn lisäksi tietosuoja edellyttää, että se huomioidaan hyvän lainsäädäntötekniikan tavan mukaisesti muissa säädöksissä, esimerkiksi säädettäessä yleisesti yhteisön politiikan täytäntöönpanomenettelyistä ja erityisesti IMI-järjestelmästä, joka on itsessään monitahoinen menettely.

4.2.1 Valitusmenettelyyn olisi sisällytettävä valtakunnan rajat ylittävien erimielisyyksien "riitojenratkaisujärjestelmä". Onkin tärkeää ottaa käyttöön ripeästi ja tehokkaasti saatavilla olevia riitojenratkaisuvälineitä, jotka ovat hallinnon asiakkaiden kannalta – olivatpa nämä kansalaisia tai yrityksiä – yksinkertaisia ja kustannuksiltaan alhaisia.

4.3 Järjestelmän käyttömahdollisuudesta ”tietojenvaihtotarkoituksessa” olisi säädettävä yksityiskohtaisesti siten, että kansalliselle viranomaiselle asetetaan velvollisuus antaa tiedot, joiden saannista on esitetty vakiomuotoinen etukäteispyyntö perusteluineen, kunhan pyynnön esittäjällä on oikeutettu intressi saada kyseiset tiedot.

4.4 Mitä tulee synergiaetuihin muiden jo käytössä olevien tietojenvaihtojärjestelmien kanssa ja sellaisia säänneltyjä ammatteja koskeviin tietokantoihin, jotka sisältävät ”luettelot” kussakin jäsenvaltiossa säännellyistä ammateista, ETSK katsoo, että ”luettelon” lisäksi tietokantoihin tulisi sisältyä kaikki ammatin harjoittamiseen tarvittavat vaatimukset (nimikkeen lisäksi tieto kuumumisesta ammattirekisteriin, vakuutukset, luvat jne.). Tällä tavoin tietoja saataisiin joissain tapauksessa miltei automaattisesti ja ne olisivat kansalaisyhteiskunnan toimijoiden ulottuvilla. ETSK toivoo, että nämä seikat huomioidaan annettavan direktiivin tekstissä.

4.4.1 Edellä mainittu tarve on pääteltävissä IMI-järjestelmän vuosiraportista 2010. Siinä mainitaan, että on haasteellista hallinnoida palvelualalla toimivaltaisia hyvin erilaisia viranomaistahoja. Kaikki nämä viranomaistahot konkreettisine toimivalta-aloineen (joilla on tehtävä ainakin perusero sääntelyn, toiminnan ja valvonnan välillä) olisi sisällytettävä luetteloihin säännellyistä ammateista.

4.5 Henkilötietoihin liittyvän oikeusvarmuuden sekä yksilöiden ja toimijoiden oikeuksien oikeudellisen suojan takaamiseksi olisi selkiytettävä, mitkä tahot ovat mahdollisesti vastuussa järjestelmän epätavanomaisesta toiminnasta tai sen huonosta hallinnoinnista esimerkiksi vaihdetun tiedon virheellisuuden, liiallisen viivästymisen, korjausten jne. vuoksi. Hallinnon vahingonkorvausvastuu julkisen vallan epätavanomaisesta toiminnasta on yhteisön oikeuden yleinen periaate, joka tunnustetaan kaikissa jäsenvaltioissa.

5. Ehdotus asetukseksi

5.1 Komission ehdotuksen tavoitteet ovat seuraavat:

- a) luoda IMI:lle vakaa oikeudellinen kehys ja yhteinen säännöstö sen tehokkaan toiminnan varmistamiseksi
- b) tarjota kattava tietosuojakehys vahvistamalla säännöt IMI:ssä tapahtuvalle henkilötietojen käsittelylle
- c) helpottaa IMI:n mahdollista tulevaa laajentamista uusille EU:n lainsäädännön aloille
- d) selkiyttää IMI:n toimintaan osallistuvien eri toimijoiden asemaa.

5.2 Ehdotuksessa vahvistetaan myös IMI:ssä noudatettavat tärkeimmät tietosuojaperiaatteet, muun muassa tietojenvaihdon kohteiden eli rekisteröityjen oikeudet yhtenä säädöksenä, ja lisätään siten avoimuutta ja oikeusvarmuutta. Siinä määritellään täsmällisesti IMI:n kautta tehtävän hallinnollisen yhteistyön muoto ja menetelmät.

5.2.1 Ehdotuksen liitteessä I on luettelo niistä unionin lainsäädännön aloista, jotka IMI kattaa tällä hetkellä, ja liitteessä II luetellaan alat, joille IMI mahdollisesti laajennetaan tulevaisuudessa.

5.3 Ehdotuksen tavoitteena on parantaa sisämarkkinoiden toimintaedellytyksiä tehokkaalla ja käyttäjäystävällisellä välineellä, joka helpottaa niiden unionin lainsäädännön säännösten käytännön täytäntöönpanoa, joissa jäsenvaltioiden edellytetään tekevän yhteistyötä toistensa ja komission kanssa sekä vaihtavan tietoa, ja jolla taataan henkilötietojen suojan korkea taso.

5.3.1 Ehdotuksessa annetaan yhteisiä sääntöjä järjestelmän hallinnoinnista ja käytöstä, muun muassa kunkin jäsenvaltion velvollisuudesta nimittää yksi kansallinen IMI-koordinaattori, toimivaltaisten viranomaisten velvollisuudesta antaa riittävän kattava vastaus riittävän ajoissa ja siitä, että IMI-järjestelmän kautta vaihdettuja tietoja voidaan käyttää todisteina samalla tavalla kuin samassa jäsenvaltiossa hankittuja vastaavanlaisia tietoja.

5.3.2 Ehdotukseen sisältyy myös järjestelmä, jota käytetään IMI:n laajentamisessa kattamaan unionin uudet säädökset. Sillä pyritään tarjoamaan tarvittava jousto tulevaisuudessa ja varmistamaan samalla oikeusvarmuuden ja avoimuuden korkea taso. Järjestelmän teknisen toteutettavuuden, kustannustehokkuuden, käyttäjäystävällisyyden ja kokonaisvaikutusten arvioinnin sekä mahdollisen testausvaiheen tulosten perusteella komissio valtuutetaan tarvittaessa päivittämään liitteessä I olevaa luetteloa aloista hyväksymällä delegoidun säädöksen.

5.3.3 Komission tehtävänä on varmistaa IMI:n ohjelmistojen ja tietotekniikkainfrastruktuurin turvallisuus, saatavuus, ylläpito ja kehittäminen. Komissio voisi kuitenkin osallistua aktiivisesti myös IMI:n työnkulkuihin IMI:n käyttöä tietyllä sisämarkkina-alalla koskevien säännösten tai muiden järjestelyiden perusteella.

5.3.4 Tietojenkäsittelyn ja turvallisuuden osalta ehdotuksella pyritään takaamaan avoimuus. Henkilötiedot eivät saa olla käytettävissä enempää kuin tarpeellisen ajan, minkä vuoksi niiden säilyttämiselle asetetaan enimmäiskesto, jonka jälkeen tiedot suojataan. Tiedot voidaan poistaa automaattisesti viiden vuoden kuluttua hallinnollisen yhteistyömenettelyn päättymisestä.

5.3.5 Koska IMI on joustava väline, tietojenvaihtoon voisi maantieteellisesti osallistua kolmansia maita tietyillä osa-alueilla tai järjestelmää voitaisiin käyttää jopa puhtaasti maakohtaisesti.

6. Yleishuomioita asetusehdotuksesta

6.1 ETSK suhtautuu myönteisesti asetusehdotukseen, jossa asetetaan säännöt IMI:n käytölle hallinnollisessa yhteistyössä. Koska kyseessä on kuitenkin säädös, joka on suoraan täytäntöönpanokelpoinen yleisinä säädöspuitteina, ETSK panee huolestuneena merkille kaksi seikkaa:

— Muutamat oikeudelliset peruskäsitteet eivät ole tarkkoja.

— IMI:n käyttäjät voivat hyödyntää vaihdettuja tietoja huomattavasti laajemmin kuin ennen.

6.2 IMI koostuu konkreettisesti monikielisestä tietokoneohjelmasta, jonka puitteissa yli 6 000 toimivaltaista viranomaista ovat yhteydessä toisiinsa vaihtaakseen kohtuullisen lyhyessä ajassa tietoja tietyn taloudellisen toiminnan ja tiettyjen ammattien harjoittamisen edellytyksistä omissa jäsenvaltioissaan.

6.2.1 Edellä mainitun tietokoneohjelman kautta tapahtuvaa konkreettista tietojenvaihtoa säännellään käsillä olevassa ehdotuksessa säädetyillä menettelyllisillä vähimmäissäännöksillä. Tätä erityistä ja rajoitettua tietojenvaihtotarkoitusta paljon laajemmin ehdotus mahdollistaa nyt kuitenkin myös vaihdettujen ”henkilötietojen käsittelyn”, kuten 6 artiklassa todetaan, vaikka direktiiveissä, joita asetuksella pannaan täytäntöön ja joita se palvelee, ei missään vaiheessa säädetä tällaisesta ”käsittelystä”. Milloin kyseisissä direktiiveissä ei ole asiasta säännöksiä, komitea ei hyväksy sitä, että vaihdettavia tietoja voidaan myös käsitellä.

6.2.2 Niinpä voidaankin kysyä, miten laaja asetusehdotuksessa säädetty uusi valtuutus on, kun on kyse ”henkilötietojen käsittelystä” sellaisena kuin siitä on säädetty direktiivin 95/46/EY 2 artiklan b kohdassa.

6.2.3 Sen lisäksi että IMI-toimijoille annetaan yleinen valtuutus vaihdettujen henkilötietojen käsittelyyn, kuten artiklassa säädetään, asetuksessa ei muilta osin mainita lainkaan käyttötarkoituksia, joissa käsittely on perusteltua, eikä henkilötietojen käsittelyn mahdollisia takuita tai rajoituksia.

6.2.4 Ainoastaan johdanto-osan 15 kappaleessa mainituista perusteluista on pääteltävissä, miksi komissio sisällyttää nyt tietojen käsittelyn IMI:n yleistavoitteisiin. ETSK:n mielestä perustelut eivät ole riittävät, vaikka niitä täsmennettäisiin ja selvennettäisiin myöhemmin, eikä niillä voida perustella valtuutusta, joka koskee näin laajakantoista tehtävää.

a) *Sen seuranta, kuinka IMI-koordinaattorit ja komissio käyttävät järjestelmää*

6.2.5 ETSK katsoo, että sekä IMI-koordinaattoreilla että komissiolla on jo mahdollisuus käyttää vaihdettuja tietoja. Tämän käyttöoikeuden perusteella ne ovat jo tehneet erityisarvioita järjestelmästä ja ne ovat voineet arvioida sekä vastausaikaa että menettelyyn osallistuvia viranomaisia muun muassa sektoreittain jaoteltuina.

6.2.6 Riippumatta siitä, selvennetäänkö asiaa myöhemmin, ”järjestelmän käytön seuranta” ei edellyttäne vaihdettujen tietojen muokkaamista erityistiedoiksi.

b) *Sisämarkkinoilla harjoitettavaa hallinnollista yhteistyötä tai keskinäistä avunantoa koskevien tietojen keruu*

6.2.7 Kyseinen tieto on jo julkista ja siihen voi tutustua selvityksissä, joita komissio on laatinut IMI-järjestelmän toiminnasta. Sitä voitaisiin käyttää arvioitaessa hallinnollista yhteistyötä, jossa sillä on puhtaasti välineellinen tehtävä.

c) *Koulutus ja tiedotusaloitteet*

6.2.8 ETSK katsoo, että tällaisia aloitteita varten ei tarvita tietojen ”käsittelyä” (sellaisena kuin se käsitetään direktiivissä 95/46/EY), vaan pelkkää järjestelmään sisältyvien tietojen ”käyttöä”.

7. Tarve tarkentaa ehdotusta koskee peruskäsitettä, johon asetusehdotuksessa tuon tuosta viitataan, eli käsitettä ”henkilötieto”. Direktiivin 95/46/EY mukaisesti ymmärrettynä käsite on paljon laajempi kuin mitä IMI:n toiminnan kannalta on tarpeen, sillä järjestelmässä on aina viime kädessä kyse tietyistä kyseisten tietojen erityisryhmästä ja niille on yhteistä se, että nämä tiedot ovat taloudellisen toiminnan ja/tai ammatin harjoittamisen kannalta merkityksellisiä sisämarkkinoilla.

7.1 Komitea katsoo näin ollen, että ehdotuksessa olisi määriteltävä käsitteen laajuus ja rajoitettava ”henkilötietojen” laji tarkoittamaan samaa kuin niissä direktiiveissä, joissa säädettyä valtioiden viranomaisten hallinnollista yhteistyötä IMI palvelee ja jotka liittyvät taloudellisen toiminnan tai ammatin harjoittamiseen sisämarkkinoilla, minkä vuoksi tämä seikka olisi sisällytettävä 5 artiklan määritelmiin.

8. Ehdotuksen johdanto-osan 12 kappaleessa todetaan, että IMI on väline, joka ”ei ole avoinna suurelle yleisölle” ja jonka välityksellä ”ulkopuoliset toimijat” voivat toimittaa ja ”hakea tietoja”. ETSK on tästä lähestymistavasta eri mieltä ja katsoo, että tietyt IMI:n sisältämät tiedot, sikäli kuin niihin ei sisälly henkilötietoja, tulisi saattaa ulkopuolisten toimijoiden – kansalaisten, yritysten tai organisaatioiden – saataville. Tietojen saanti käsittäisi muun muassa hallinnolliset vaatimukset maassa, johon on tarkoitus solmia kaupallisia tai ammattisuhteita.

8.1 Tällaisten tietojen saatavuus ei missään tapauksessa merkitse muiden tietojen saatavuutta eikä varsinkaan niiden käsitteilyä, vaikka ehdotuksen 5 artiklan i kohdassa olevasta "ulkoisen toimijan" määritelmästä saattaa saada tällaisen käsityksen.

8.2 Ulkoisille toimijoille olisi myönnettävä oikeus tehdä tiedonsaantia koskeva pyyntö lähimmälle IMI-käyttäjälleen siten, että tämän olisi välitettävä pyyntö järjestelmän kautta, kunhan ulkoinen toimija todistaa, että hänen intressillään on kaupallinen tai ammatillinen yhteys maahan, jota varten tietoja pyydetään.

9. Ehdotuksen 4 artiklassa komissiolle annetaan mahdollisuus sisällyttää IMI:hin liitteessä II tarkoitettu hallinnollinen yhteistyö. Siihen sisältyy yhtiörekisterien tuleva yhteenliittäminen, jota koskevaa ehdotusta ei vielä ole hyväksytty. Koska tämä mahdollinen toimenpide on laajakantoinen, ETSK katsoo olevan tarpeen täsmentää, mitä säädöstyyppiä tällainen IMI:n laajentaminen edellyttää.

10. Edellä esitetyn mukaisesti ETSK ehdottaa, että "ulkoisten toimijoiden" määritelmä muotoillaan uudelleen seuraavasti:

— Ne määritellään kansalaisiksi, yrityksiksi tai organisaatioiksi, jotka tekevät IMI-käyttäjälle pyynnön, joka liittyy johonkin järjestelmän piiriin kuuluvissa direktiiveissä säädetystä tarkoituksista ja jonka kyseinen käyttäjä on velvollinen toimitamaan edelleen.

— Niille myönnetään oikeus saada järjestelmässä olevia tietoja, jotka eivät sisällä henkilötietoja.

— Soveltamisalan ulkopuolelle jätetään nimenomaisesti toimijoiden saamien tietojen käsittely.

11. ETSK pitää myönteisenä sitä, että sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan takaamiseksi tiedoilla, jotka toimivaltainen viranomais on saanut IMI:n välityksellä toisesta jäsenvaltiosta, on sama todistusarvo hallinnollisissa menettelyissä.

12. Asianomaisten oikeuksien käytön osalta ETSK pahoittelee, ettei ehdotus sisällä yhtä tietosuojaratkaisua, vaan siinä viitataan kansallisessa tietosuojalainsäädännössä eri tavoin mainittujen toimivaltainen viranomaisten velvollisuuksiin. Komitea katsoo niin ikään, että mahdollisuus säilyttää tietoja asettamalla erilaisia määräaikoja ei ole sisämarkkinoiden toiminnan kannalta asianmukaista, kun ajatellaan kansalaisten mahdollisuutta käyttää oikeuksiaan.

13. ETSK katsoo, että vaihdettaessa tietoja kolmansien maiden kanssa on selvennettävä, onko ehdotuksen 22 artiklan 1 kohdassa säädettyjen edellytysten täyttyvä kumulatiivisesti vai vaihtoehtoisesti. Jälkimmäisessä tapauksessa ETSK ei näe perustetta sille, että komission päätös kolmansien maiden tietosuojan riittävydestä tai vastaavuudesta on riittävä peruste ryhtyä laajentamaan IMI:tä kyseiseen kolmanteen maahan. Muut tapaukset sen sijaan ovat perusteltuja, kuten se, että tietojen vaihdosta ulkopuolisten tahojen kanssa sovitaan IMI:hin liittyvissä direktiiveissä tai kansainvälisin sopimuksin.

14. Oikeusvarmuuden lisäämiseksi IMI-järjestelmän toimintaan liittyvät kumottavat säädökset ja voimaan jäävät säädökset olisi mainittava säädöstekstissä eikä ehdotetun asetuksen johdanto-osassa.

Bryssel 7. joulukuuta 2011

*Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja*
Staffan NILSSON